

Økonomiske Spørgsmaal.

Kort efter Folkeforbundsfor­samlingen i 1929 udbrød Verdenskrisen, først som en Spekulationskris­e i de Forenede Stater, men efterhaanden som den i Løbet af nogle Maaneder forplantede sig til Europa, som en næsten universel Erhvervskris­e. De under den tiende Forsamling planlagte For­handlinger om en Toldfred maatte derfor foregaa under mere trykkede Betingelser, end man kunde forudsætte i September 1929. Alligevel lykkedes det, at naa til en Overenskomst, den internationale Handelskonvention af 24. Marts 1930. Men Krisen fortsattes og forværredes, og da den 11. Forbundsfor­samling mødtes, maatte man derfor paa Forhaand vente den præget af Pessimisme. Det var den forsaa­vidt ogsaa, men paa Baggrund af, at Krisen, der er et Erhvervsfænomen uafhængigt af Folkeforbundets Arbejde, angav Tonen, blev det mest karakteristiske ved Forhandlin­gerne paa Forsamlingen det store Antal Talere, der, som det ogsaa fremgaa af det ovenfor givne Referat af Generaldebatten, med Krisen som direkte eller indirekte Anledning krævede Problemer i Forbin­delse med den taget op af Folkeforbundet eller, hvor de var sat paa Programmet, fremskyndet. Kravet lød paa større Inter­nationalisme, og det lød fra europæiske Staters Repræsentanter som fra udeneuro­pæiske Staters, fra Industrilandes som fra Landbrugslandes.

a. Mestbegunstigelsesklausulen.

I 2. Udvalg indledede Udenrigsmini­ster *Munch* Forhandlingerne om det ovenfor Sp. 5938 anførte, af den danske Dele­gation i Forbindelse med 7 andre Dele­gationer stillede Forslag angaaende For­tolkningen af Mestbegunstigelsesklausulen, idet han udtalte følgende (Talens franske Tekst findes nedenfor som Bilag 3, Sp. 6123):

»Hr. Formand.

I Overensstemmelse med det af Dem i Gaar udtalte Ønske har jeg herved den

Ære at fremsætte nogle Bemærkninger om det Forslag til Beslutning, der er fremsat af Delegationerne for Danmark, Estland, Finland, Letland, Norge, Nederlandene, Sverige og Schweiz angaaende Fortolkning­en og Anvendelsen af Mestbegunstigel­sesklausulen.

Dette Spørgsmaal er blevet undersøgt af Folkeforbundets økonomiske Organisa­tion siden den økonomiske Konference i 1927, og den økonomiske Komité har sidste Aar udarbejdet en meget interessant Be­retning om dette Emne. Under alle de Dis­kussioner, som har fundet Sted paa de for­skellige Konferencer, der har været sam­menkaldt af Folkeforbundet, saavel som i den økonomiske Komité, har den Opfattel­se været fremherskende, at det er vigtigt at give denne Klausul den mest liberale Fortolkning. Den økonomiske Komité har foreslaaet en ny Formulering af Klausu­len, som De finder paa Side 12 i Beretnin­gen fra Juni 1929. Denne Formulering an­giver klart Komiteens liberale Opfattelse af denne Klausul.

Men selv om denne Formulering kunde blive vedtaget i hvert Fald som Modelformulering angivende Klausulens virkelige Mening, vilde det ikke være til­strækkeligt overfor de Fortolkningsvan­skeligheder, som er dukket op navnlig siden Begyndelsen af den nuværende øko­nomiske Krise, der har fremkaldt en Række Forholdsregler byggede paa en indskrænkende Fortolkning.

Spørgsmaal har meldt sig, som end ikke vilde kunne afgøres ved Vedtagelse af den økonomiske Komité's Beslutninger som almen­gyldig Regel.

Det er i første Række Spørgsmaalet om Toldkontingenter, d. v. s. Bestemmel­ser, der for en givet Mængde af en vis Vare fastsætter mindre høje Afgifter end for de Mængder, som overskrider den fast­satte Grænse.